

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

«Затверджую»

В.о ректора

Надія ДРОБИК

26 квітня 2024 р.

ПРОГРАМА

ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

зі спеціальності 024 ХОРЕОГРАФІЯ

для здобуття освітнього ступеня бакалавр

освітньо-професійна програма «Хореографія»

для вступників на базі повної загальної середньої освіти

та на базі НРК5 (ОКР «Молодший спеціаліст»,

ОПС «Фаховий молодший бакалавр»)

ТЕРНОПІЛЬ-2024

Програма творчого конкурсу зі спеціальності **024 Хореографія** при вступі на перший бакалаврський рівень вищої освіти спеціальності 024 Хореографія на основі повної загальної середньої освіти та на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» і «молодший бакалавр» для здобуття освітнього ступеня «бакалавр хореографії». Тернопіль, 2024. 15 с.

Програму склали:

Гарант освітньо-професійної програми, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва, кандидат мистецтвознавства Людмила Щур.

Доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва, кандидат педагогічних наук Валентина Водяна.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Творчий конкурс з хореографії є формою випробування для вступу на перший бакалаврський рівень вищої освіти спеціальності 024 Хореографія на основі повної загальної середньої освіти та на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», «молодший бакалавр» для здобуття освітнього ступеня «бакалавр хореографії».

Основні завдання творчого конкурсу з хореографії передбачають перевірку практичної підготовки абітурієнтів, а саме:

- відповідності фізичних даних та задатків до занять хореографією;
- визначення рівня фізичної та хореографічної підготовки (правильна постава корпусу, рук, ніг, голови, координація рухів);
- визначення рівня відчуття музичного слуху та відчуття ритму;
- визначення рівня сприймати і пластично відтворювати хореографічний матеріал;
- вміння володіти творчими здібностями та креативністю (створення художнього образу), манерою виконання;
- визначення рівня технічної, виконавської та акторської майстерності.

Вимоги до абітурієнтів у творчому конкурсі з хореографії

Абітурієнт повинен:

1) надати довідку про стан здоров'я (медичну довідку форми 086-о), що засвідчує здатність особи витримувати підвищене фізичне навантаження;

2) мати:

- танцювальну тренувальну форму (тріко та хітон або чорні лосини та чорну футболку), а також м'яке танцювальне взуття (балетки) для класичної та сучасної хореографії;
- танцювальну тренувальну форму (тріко та хітон або чорні лосини та чорну футболку), а також жорстке танцювальне взуття (туфлі або джазовки) для народної та бальної хореографії;
- охайну зачіску;

3) музичний матеріал (фонограму), записаний на флеш-носій для забезпечення музичного супроводу, який необхідний для танцювального етюд, підготовленого абітурієнтом.

Творчий конкурс проводиться очно відповідно до встановленого розкладу у три тури.

Максимальна кількість балів за III тури – 200 балів.

Абітурієнт, який набрав менше 130 балів не допускається до участі в конкурсному відборі для зарахування на навчання.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

для вступників на базі

«повної загальної середньої освіти»

проводиться у три тури:

I тур

- *Танцювальний урок, перевірка фізіологічних даних* (пропорційність тулуба, виворотність, стрибок, розтяжка, гнучкість, підйом стопи) та *рівня хореографічної підготовки*:
- виконання елементів чи комбінацій класичного танцю біля опори та на середині зали (відтворити комбінації запропоновані екзаменатором);
  - виконання елементів чи комбінацій українського, народно-сценічного, сучасного та бального танцю (відтворити комбінації запропоновані екзаменатором).

II тур

- *Виконання власного танцювального етюд*, заздалегідь підготовленого з класичного, українського, народного-сценічного, бального чи сучасного танців (за вибором абітурієнта).
- Абітурієнт повинен продемонструвати рівень підготовки, використовуючи складні елементи обраного танцювального стилю, яким він найкраще володіє.

III тур

- *Співбесіда з абітурієнтом* на визначення рівня зацікавленості до вступу у вищий навчальний заклад та його мотивації.
- *Теоретичні питання з хореографії*:
- Що таке «хореографія»? Назвіть види танцю.

- Пристосування, що служить танцівнику опорою.
- Якою мовою подано термінологію класичного танцю?
- Коли ми відзначаємо Міжнародний день танцю?
- Назвіть богиню танцю.
- Скільки позицій рук у класичному танці?
- Скільки позицій ніг у класичному танці?
- Яким обов'язковим елементом розпочинається і закінчується танцювальний урок?
- Що таке екзерсис?
- Назвіть відомі хореографічні колективи на Тернопільщині?
- Які Ви знаєте професійні танцювальні ансамблі у Тернопільській області?

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

для вступників на базі

освітньо-кваліфікаційного рівня

«молодший спеціаліст», «молодший бакалавр»

проводиться у три тури:

I тур

- *Танцювальний урок, перевірка фізіологічних даних* (пропорційність тулуба, виворотність, стрибок, розтяжка, гнучкість, підйом стопи) та володіння хореографічною технікою:
- виконання елементів чи комбінацій класичного танцю біля опори та на середині зали (відтворити комбінації запропоновані екзаменатором);
  - виконання елементів чи комбінацій українського, народно-сценічного, сучасного та бального танцю (відтворити комбінації запропоновані екзаменатором).

II тур

- *Виконання власного танцювального етюд*, заздалегідь підготовленого (з класичного, українського, народно-сценічного, бального чи сучасного танців) за вибором абітурієнта;

Оцінюються:

- демонстрація технічних та віртуозних рухів класичного, народно-сценічного, сучасного, бального танців (за вибором абітурієнта);
- абітурієнт повинен продемонструвати технічно складні елементи обраного танцювального стилю, якими він найкраще володіє.

III тур

- *Творче завдання (імпровізація)*: створення та виконання танцювального етюд на запропоновану тему (зміст довільний). Тривалість – до 2-х хвилин. *Оцінюються:*

- творчі вміння щодо створення драматургії хореографічної композиції (експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація та розв'язка);
- вміння передавати художній образ основними виразними засобами хореографії;
- виконавська та акторська майстерність.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії</i>
Високий рівень 200–190 балів	Абітурієнт має високий рівень хореографічної підготовки, яку демонструє при виконанні основних елементів класичного народного, сучасного та бального танців. Яскраво вирізняється музикальністю та манерою виконання. Демонструє високий рівень фізичної підготовки: виворотність, гнучкість, стрибок, розтяжка, пластика. Яскраво володіє віртуозною танцювальною технікою, емоційністю та естетикою виконання. Абітурієнт на високому виконавському рівні виконує власний танцювальний етюд, застосовуючи при цьому виразні засоби хореографії, використовує складні композиційні зв'язки. Блискуче володіє акторською майстерністю під час передачі характеру та манери виконання художнього образу. Грамотно висловлює власну думку, користуючись хореографічною термінологією. Впевнено обґрунтовує вибір спеціальності, має високий рівень загальної культури.
Достатній рівень 189–180-балів	Абітурієнт володіє достатнім рівнем хореографічної підготовки, яку виявляє при виконанні основних елементів класичного, народно-сценічного, сучасного та бального танців. Вирізняється хорошою музикальністю та манерою виконання в танці. Демонструє достатньо високу фізичну підготовку: виворотність, гнучкість, стрибок, розтяжку, пластику. Абітурієнт на достатньому виконавському рівні виконує власний танцювальний етюд, застосовуючи при цьому виразні засоби хореографії, використовує достатньо складні композиційні зв'язки. Володіє акторською майстерністю під час передачі характеру та манери виконання художнього образу. Грамотно висловлює власну думку, користуючись на достатньому рівні фаховою хореографічною термінологією. Впевнено обґрунтовує вибір спеціальності, має достатньо високий рівень загальної культури.
Середній рівень	Абітурієнт володіє середньою хореографічною підготовкою, яку виявляє при виконанні елементів класичного, народно-сценічного, сучасного та бального танців. Демонструє середній рівень фізичних даних:

<p>179–170 балів</p>	<p>виворотність, гнучкість, стрибок, розтяжка, пластика. Має середній танцювальний потенціал з можливістю його корекції. Абітурієнт на достатньо середньому виконавському рівні виконує власний танцювальний етюд, застосовуючи при цьому виразні засоби хореографії, але не використовує при цьому складні композиційні зв'язки. Допускає помилки у технічному виконанні власного танцювального етюду. Достатньо середньо демонструє навик акторської майстерності майстерність під час розкриття художнього образу. Вмотивований на подальший саморозвиток, добре володіє елементарними хореографічними навиками.</p>
<p>Середній (низький) рівень 169–150 балів</p>	<p>Абітурієнт посередньо володіє хореографічною підготовкою, яку виявляє при виконанні елементів класичного, народно-сценічного, сучасного та бального танців. Посередньо виконує власний танцювальний етюд, допускаючи суттєві помилки при його виконанні. Демонструє посередній рівень фізичної підготовки: виворотність, гнучкість, стрибок, розтяжка, пластика. Володіє посереднім рівнем виразних засобів у хореографії та манерою виконання художнього образу. Посередній рівень навиків акторської майстерності. Достатня мотивація у виборі спеціальності, готовий до подальшого розвитку та реалізації..</p>
<p>Початковий рівень 149–131 балів</p>	<p>Абітурієнт володіє елементарною хореографічною підготовкою, яку виявляє досить опосередковано при виконанні елементів класичного та народного танців. Демонструє досить слабо та невпевнено власний танцювальний етюд. Слабо володіє засобами хореографії, координацією тіла. Низький рівень виконавської та акторської майстерності. Не достатньо добре демонструє характер та манеру розкриття художнього образу. Сприймає та розуміє зауваження щодо себе та готовий на подальший розвиток.</p>
<p>Початковий (низький) рівень 130 та менше балів</p>	<p>Абітурієнт демонструє низький рівень хореографічної підготовки взагалі. Абітурієнт має низький рівень виконавської майстерності, продемонстрований у власному танцювальному етюді. Не володіє навичками імпровізації та музичності відтворення хореографічного тексту. Отримує негативну оцінку «незадовільно» у творчому конкурсі..</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

З ІСТОРІЇ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

1. Медвідь Т. А. Історія хореографічного мистецтва від витоків до епохи Просвітництва [текст] : навч. посіб. для студентів напрямку підготовки (спеціальності) «Хореографія» вищих навчальних закладів. Херсон : МПП «Издательство «ІТ», 2015. 240 с.; іл.
2. Повалій Т. Л. Історія хореографічного мистецтва: навч.-метод. посібн. Суми: СПДФО Повалій К. В., 2014. 120 с.

ІЗ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ

1. Гончаренко Ю. В., Єрмакова О. А. Хореографія: основи класичного танцю: Навчально-методичний посібник. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. 239 с.
2. Значення рук в класичному танці: Метод. рек. / Укл. Т. Л. Ахеян. К.: 2001. 22с.
3. Рева Я. Г. Група battements та її різновиди. Методичні рекомендації для студентів хореографів. Полтава: ПДПУ, 2003.
4. Рева Я. Г. Структура уроку класичного танцю та його основні поняття. Методичні рекомендації для студентів хореографів. Полтава: ПДПУ, 2003.
5. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу. Херсон : Атлант. 2003. 116 с.
6. Теорія і методика класичного танцю: методичні рекомендації до курсу «Практикум класичного танцю» для здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації «Хореографія». Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 58 с.
7. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. К.: Альтепрес, 2005. 324 с.

8. Чурпита Т. М. Методика класичного танцю: джерела і тенденції. К.: КНУКіМ, 2001. 15с.

ІЗ УКРАЇНСЬКОГО ТА НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ

1. Василенко К. Ю. Композиція українського народно-сценічного танцю. К.: Мистецтво, 2000. 96 с.
2. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. К. : Мистецтво, 1996. 493 с.
3. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. К. : Муз. Україна, 1990. 150 с.
4. Гарасимчук Р. Гуцульські танці: монографія. Кн. 1. Л., 2008. 607 с. укр.
5. Годовський В. М. Танці Полісся: Підручник. Рівне, 2002. 114с.
6. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. К.,1963. 235 с.
7. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю: навч.посіб. для вищих навч. закладів культури і мистецтв / Є. Зайцев, Ю. Колесниченко. 2 вид. доп. і допрац. Вінниця. : Нова КНИГА, 2007. 416 с.
8. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: навч.-метод. посібн. для студентів пед. навч. закладів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2005. 324 с.
9. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії: Підручник. 2- вид. К.: Альтерпрес, 2008. 468 с.

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ХОРЕОГРАФІЇ

1. Годовський В. М., Горбачу Р. Л. Модерн танець (хронологічна таблиця історії розвитку): Навчально-методичний посібник з дисципліни «Методика викладання модерн танцю» для студентів І курсу спеціалізації «Хореографії». Рівне: РДГУ, 2005. 20 с.

2. Макарова З. М. Методика виконання сучасних напрямів хореографічного мистецтва : навч. посібник. Київ : КНУКіМ, 2017. 116 с.
3. Плахотнюк О. А. Основи сучасної хореографії (Джаз-модерн танець, популярні масові танці) / Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівня акредитації. Спеціалізація «Народна хореографія». Київ: Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2006. 20 с.
4. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій для студентів хореограф. від-нь мистец. та пед. вищ. навч. закл. I-IV рівня акредитації / Б. М. Колногузенко, І. М. Макарова. Харків : Слово, 2015. 137 с.
5. Хоцянівська Л. Ф., Рехвіашвілі А. Ю. Методика виконання імпровізації та контактної імпровізації: навчальний посібник. Київ : КНУКіМ, 2017. 104 с.
6. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії. К. : Видавець Карпенко В. М., 2008. 168 с.
7. Шляхи становлення джазового танцю: Методичні рекомендації для студентів I-III курсів спеціалізації «Сучасна хореографія» денної і заочної форми навчання / Упоряд. Годовський В.М., Горбачук Р. Л., Нестерук О.І. Рівне: РДГУ, 2000. 16 с.
8. Янина-Ледовська Є. В. Напрямки та тенденції розвитку контактної імпровізації у контексті сучасної хореографії. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2010. № 1. С. 247–249.

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття : енциклопед. вид. : у 2-х т. : Т. 1 (А–Л). Київ : Ін-т культурології АМУ, 2008. 240 с.
2. Майстри народно-сценічного танцю: бібліографічний довідник / уклад. О. П. Колосок. К. : ДАККІМ, 2008. 116 с.

3. Словник хореографічної термінології / Укл. Я. Г. Рева. Полтава: ПДПУ, 2003.
4. Термінологія класичного танцю: Метод. рек. / Укл. Т. М. Чурпіта. К: КНУКіМ, 2002. 18 с.

ЗАГАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бермудес Д. В. Основи хореографії : навчально-методичний посібник. Суми : ФОП Цьома С. П., 2017. 84 с.
2. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв в сучасній українській сценічній хореографії: автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. 17.00.01. КНУКіМ. К., 2005. 20 с.
3. Водяна В. О. Інноваційні підходи у підготовці фахівців музично-педагогічного профілю до культурно-просвітницької діяльності. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія: Зб. наук. праць.* Випуск 42. Ч.2. Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2014. с. 159–162.
4. Косяк В. А. Універсум ритму: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2008. 138 с.
5. Кушнерчук І. Танці як засіб фізичного та естетичного виховання хлопців та дівчат [Текст] / І. Кушнерчук // *Міжнародні читання пам'яті професора Богдана Шияна.* 2014. С. 123–127. Бібліогр. в кінці ст.
6. Ленська Т. Г. Методичні основи хореографії: метод. посіб. Кам'янець-Поділ. держ. ун-т. Кам'янець-Поділ., 2007. 80 с.
7. Лупак Н. М. Комунікативна діяльність майбутніх учителів мистецьких дисциплін у педагогічних університетах. Професійна компетентність учителя Нової української школи: формування, розвиток та удосконалення: *матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції.* (Тернопіль, 22 травня 2020 р.).

Тернопіль, 2020. С. 163–165. Режим доступу: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/15781>

8. Лупак Н. М. Формування компетентностей вчителя мистецьких дисциплін. *Збірник наукових праць: «Проблеми сучасної педагогічної освіти»*. Серія: Педагогіка і психологія. Ялта: РВВ КГУ, 2008.
9. Осіпова І. Л. Музично-ритмічне виховання з елементами хореографії : посібник для молоді, яка навчається у навчальних закладах / І. Л. Осіпова, А. І. Шматкова. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2004. С. 43–46.

ІЗ БАЛЬНОГО ТАНЦЮ

1. Онищенко Л. Г. Бальний танець ХХ століття : методичний посібник / Онищенко Л. Г. Вінниця : Нова Книга, 2019. 36 с.
2. Теорія і методика сучасного бального танцю: навч.-метод. посіб. / уклад.: В. А. Сизоненко. Умань: АЛМІ, 2017. 200 с.
3. http://3w.ldufk.edu.ua/files/kafedry/kaf_khoreohrafii/tim_vykl
4. <http://www.valsis.ru/positions.html>
5. http://3w.ldufk.edu.ua/files/kafedry/kaf_khoreohrafii/tim_vykl
6. <http://club-rondo.ucoz.ua/index/0-7>
7. <http://zhestkov.net/latinoamerikanske-tancy>
8. <http://www.latinka.ru/rumba-positions.html>

РЕГІОНАЛЬНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Підлипський А. І. Академічний ансамбль танцю «Надзбручанка» як професійний колектив народно-сценічної хореографії України. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. 2018. Вип. 40. С. 401–408. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apitphk_2018_40_50 (дата звернення: 06.08.2020).

2. Підлипський А. І. Народно-сценічна хореографічна культура Тернопільщини середини ХХ – початку ХХІ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2020. 17 с.
3. Щур Л. Б. Традиційний народний танець у репертуарі хореографічних колективів Західного Поділля. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 36. Рівне: РДГУ, 2020. С. 183–189.
4. Щур Л. Б. Народна хореографічна культура Західного Поділля: трансформація та збереження танцювальної традиції : автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: 26.00.01 / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2021. 20 с.